

Uvodnik

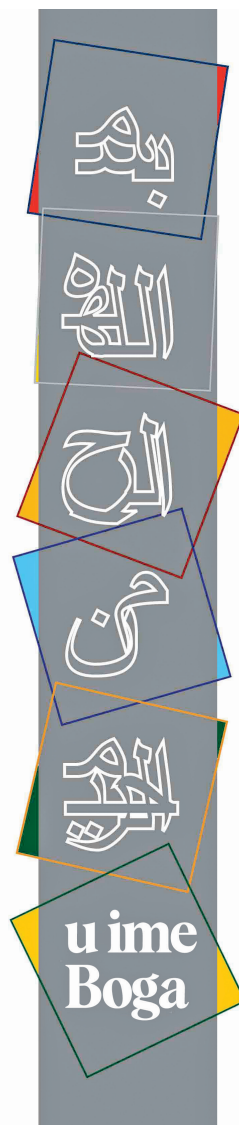
Urednica broja Mubina Moker

Šemsuddin Muhammed ibn Ali ibn Melikdād Tabrīzī (1186–1248), poznat kao Šems Tabrizi, samozatajna je povijesna ličnost koja, uprkos tome što ga je Mevlana proslavio diljem svijeta *Šemsovim divanom* (*Dīvān-e Shams*), svoju duhovnu nepoznatost ima zahvaliti, pa možda, i sudbinski predodređenom usudu da se bude i ostane suštinski nepoznat u porodici i sredini u kojoj je ponikao i odrastao i među ljudima s kojima je dijelio svakodnevnicu ili je s njima dolazio u doticaj tokom brojnih putovanja. Tako će o sebi kazati: “Otac me nije poznao. U svome gradu bio sam tuđinac. Otac mi je bio kao tuđinac. Moje srce ga se plašilo. Mislio sam iskočit će iz grudi.” Povijest mu je svoje stranice otvorila dolaskom u Konju, decembra 1244, a zauvijek ih nad njim sklopila nedugo potom, 1248. godine, kad mu se pod nerasvijetljenim okolnostima gubi svaki trag. O Šemsu znamo onoliko koliko nam je sam želio kazati o sebi u *Maqālātu*, a što su zapisivali njegovi slušatelji, dakle po dolasku u Konju. Djela *Ibtedanāme*, Sultana Veleda i *Resala*, Sapahsalara također daju neke natuknice o Šemsovoj ličnosti.

Smatrajući da Šemsu Tabriziju u bosanskohercegovačkim znanstvenim časopisima do sada nije bila posvećena pažnja kakvu zavređuje, te, također, imajući u vidu činjenicu da postoje prijevodi Šemsova djela s engleskog jezika, a koji, nažalost, daju potpuno iskrivljenu i pogrešnu sliku o njemu kao čovjeku i sufiji, smatrali smo važnim da 26. broj *Žive baštine* posvetimo Šemsu, autentičnoj ličnosti, koja je, napose, imala iznimnog utjecaja u duhovnom oblikovanju Mevlane Dželaluddina Rumija, čije sufijisko naslijeđe kroz mesnevihanstvo baštinitimo više od 550 godina.

Časopis otvaramo radom *Interaktivna duhovna veza Šemsa i Mevlane*, autorice Mubine Moker, u kojem se kroz prizmu tri ravni tretira veoma kompleksan odnos Šemsa Tabrizija i Mevlane: opći odnos A/ašik – M/mašuk, zatim arhetipski primjer odnosa murid – šejh iskazan kroz odnos poslanika Musaa i hazreti Hidra, te odnos Sokrat – Platon. Na koncu se iznosi stajalište da je odnos između Šemsa i Mevlane interaktivan i višeaspektualan i stoga se ne može reducirati na klasičan odnos šejh – murid.

U radu *Lica Šemsovog intelekta* akademik Rešid Hafizović analizira tri ravni intelektualnog susretanja Rumija i Šemsa: jutarnji susret Rumija i Šemsa u Damasku koji korespondira s odnosom Poslanika islama, alejhisselam, kao “blještavog grada znanja” i hazreti Alije kao “kapije” koja otključava taj blještavi grad znanja; zenitni ili podnevski

susret Rumija i Šemsa koji se dogodio u Konji iz kojeg se razabiru dva različita lica *šemsovske intelektualne*, te večernji susret Rumija i Šemsa koji je, zapravo, priprava za definitivni rastanak među njima dvojicom.

Naredni rad grupe autora bavi se *Psihološkom analizom ličnosti Šemsa Tabrizija i njegova odnosa s Mevlanom*. Odnosom između Šemsa i Mevlane bavio se velik broj istraživača, ali su zanemarivali njegove psihološke aspekte. Na tragu toga, autori nastoje odnos između Šemsa i Mevlane analizirati kroz stajališta tri istaknuta psihologa: Karen Horney, Carla Gustava Junga i Erica Bernea.

Rad *Uzvišena ljubav hazreti Šemsa Tabrizija*, koji je priredio Emrah Seljaci, sadrži prijevod odlomaka iz djela *Aşk-ı A-lâ*, napisanog na turskom jeziku. To su besjede hazreti Šemsa Tabrizija preuzete iz njegova djela *Meqâlât*, te priče i predaje koje su vezane za njegovu ličnost.

Radove o Šemsu zatvaramo kraćim *Izborom iz Maqâlâta Šemsa Tabrizija* koji je priredila Amina Šiljak-Jesenković.

U 26. broju *Žive baštine* donosimo i radove:

Kur'anski motivi u književnosti Johanna Wolfganga von Goethea, Dženana Mušanovića, u kojem autor istražuje načine na koje su islam, Kur'an i poslanik Muhammed, alejhisselam, imali utjecaja na neka od Goetheovih djela.

Orhan Jašić i Senad Čeman autori su rada *Hajdučko prijateljstvo na granicama dva carstva – etička refleksija*. Susrete na granicama kršćanske Habsburške Monarhije i muslimanskog Osmanskog Carstva autori su analizirali na osnovu filozofije morala sa jedne i teologije sa druge strane, te u tom kontekstu predstavili i nekoliko oblika međureligijskog dijaloga fokusirajući se na dijalog života.

Rad *O stranim riječima u arapskom jeziku*, autora Amrudina Hajrića i Mithata Juge, govori o procesu međujezičke interakcije koja se manifestira kroz razmjenu leksike baštinka različitih jezika, čega nije bio pošteđen ni arapski jezik u predislamskom dobu.

I na kraju, iz pera Sabahete Gačanin, donosimo prikaz knjige *Ilahinama* Feridudina Muhammeda Attara koju je prevela Mubina Moker.

Svi radovi časopisa *Živa baština* dostupni su na zvaničnoj stranici Fondacije "Baština duhovnosti". Radi što boljeg uvida i korištenja svih do sada objavljenih radova, priredili smo više tematskih pretraživača, koji umnogome olakšavaju rad istraživaču. Osim općeg pretraživača u koji se upisuje željeni pojam, postoje i već priređene pretrage po autoru, kategorijama, brojevima časopisa i ključnim riječima. Također, prilikom otvaranja bilo kojeg rada, stranica automatski nudi srodne radove, koji bi mogli zanimati istraživača.

Živa baština
Časopis za filozofiju i gnozu

Glavni i odgovorni urednik Amar Imamović
Uredništvo Amina Šiljak-Jesenković, Ababs Ali, Ahmed Vaezi, Elvir Musić, Kijan Korjenić, Mensur Valjevac, Mubina Moker, Sead Šemsović, Sedad Dizdarević

[Politika časopisa](#) | [About a journal "Living Heritage" and publisher](#)

Časopis se nalazi u bazi podataka CEEOL

Časopis se nalazi u Registru domaćih publikacija Univerziteta u Tuzli koji se smatraju relevantnim za izbor u naučno-nastavna zvanja na Univerzitetu u Tuzli

O časopisu "Živa baština"

akademik Rešid Hafizović, dr.
Elvir Musić, dr. Mubina Moker

🔍 Pretraga ...

Autori	Kategorije	Brojevi časopisa	Ključne riječi
--------	------------	------------------	----------------

Divani Šems

Gazel 12

Hej propupalo proljeće ašika! Imaš li vijesti o Drugu mi?
Poljane zelenilom oplodilo, baščama osmijeh izmamilo si.
Vjetrovi daba miomirisnog donose vapaje ašika,
Hej čisti od duše i prostora, pa gdje bješe, gdje si Ti?
O ti, Rum i Abesiniju općini, zapanjen sam, miomiris ovaj
Košulja Jusufova bješe il' duša Mustafina mi dođe?
O potočiću žuborni, iz rijeke Druga mog tečeš,
Sinaj svjetlo u grud'ma, dušama razgalu daješ Ti.
Tvoj govor je umilan, svi Tvoji oblici prelijepi,
Tvoji mjeseci divni, Tvoje godine lijepe, i godine i mjeseci sluge Ti.

Gazel 1674

Mi smo iz visina, u visine idemo.
Mi smo iz mora, moru idemo.
Mi odavde–odande nismo.
Iz Nigdine smo, u Nigdinu idemo.
“Nema Boga”, onda “osim Allaha” dolazi.
K'o “nema” i mi prema “osim” idemo.
“Reci: ‘Dođite!’”, ajet je Božijeg privlačenja.
U to privlačenje Božije i mi idemo.
Nuhova smo lađa, u potopu duše.
Neminovno je da bez ruku i nogu plovimo.
K'o val pjenušavi iz sebe izadismo.
Al' opet u nutrinu svoju gledamo.
Put Bogu tijesan ko “iglene ušice”¹.
Mi smo to uže, Jedinome idemo.

Hajde, spomeni saputnike i odmorište!
I znaj da svakog trena mi idemo.
Pročita li: “Njemu se vraćamo”²?
Ne bi l' uzaznao kamo to idemo.

O riječi, utihnite, prođite nas se!
Vidite da mi, iz ljubomore, bez “nas” idemo.
O, planino jastva našeg, put ne zatvaraj!
Mi pravcem planine Qāf i ptice Anka idemo.³

¹ “Iglene ušice” je kur'anska sintagma. Doista onima koji poriču Naše znakove i oholo se od njih zakreću neće biti otvorene kapije nebeske, i neće unići u Raj, sve dok deva ne prođe kroz iglene ušice (prijev. Čaušević – Pandža); Prije će čelično uže kroz iglene uši proći nego što će oni u Džennet ući (prijev. Korkut); Eto tako ćemo Mi grešnike kažnjavati (El-A'rāf, 40). U Novom Zavjetu, u Evandelju po Mateju se, također, spominje sintagma “iglene ušice”. Isus je kazao svojim učenicima: I još vam kažem: lakše je devu proći kroz iglene ušice negoli bogatome ući u kraljevstvo nebesko (Matej, 19: 24).

² U Kur'anu Časnom se kaže: Mi ćemo vas dovesti u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i

živote i ljetine. A ti obraduj izdržljive. One koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: “Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!” (El-Bekare, 155–156).

³ Planina Qāf – mitska planina koja, kako je zabilježeno u svetoj zoroastrijanskoj knjizi *Bundahishn*, opasava Zemlju poput bedema kako bi je sačuvala od Ahrimena koji simbolizira tamu/zlo. U predaji se navodi da je Božiji Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, na upit o tome šta čini Zemljinu površinu, odvratio: “Planina Qāf.” Pitali su potom od čega je stvorena planina Qāf. “Od zelenoga smaragda (zomorrod) iz čijeg blještavila istječe zelenilo neba”, odgovorio je plemeniti Poslanik. (Qesasol-ambiyā, 1984: 5)